City Helpersi i gospodarka nocy w centrum uwagi, czyli sezon turystyczny w Krakowie

2025-07-17

Kraków ukierunkowuje rozwój turystyki na model zrównoważony, którego istotą jest budowanie wizerunku miasta przyjaznego i otwartego, a zarazem promowanie przestrzegania zasad, w tym m.in. poszanowania ciszy nocnej. Strategia na tegoroczny sezon została przygotowana na bazie danych z 2024 r., co przekłada się na położenie większego nacisku na gospodarkę nocy, m.in. wydłużając godziny pracy City Helpersów (od godz. 18.00 do 1.00 w nocy, w piątek i sobotę do godz. 2.00).

Turystyka jest istotnym sektorem gospodarki Krakowa – miasta, które dzięki bogatemu dziedzictwu i gościnności od lat uznawane jest za markę turystyczną o międzynarodowej renomie. W 2024 roku stolicę Małopolski odwiedziło blisko 14,72 mln gości. Najliczniej do miasta przyjeżdżali odwiedzający z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Włoch, USA i Francji. Łączne wydatki odwiedzających w 2024 r. wyniosły 9,05 miliarda złotych.

Choć intensywny ruch turystyczny pozytywnie wpływa m.in. na miejską gospodarkę i miejsca pracy, niesie ze sobą także szereg wyzwań. Dlatego Kraków ukierunkowuje rozwój turystyki na model zrównoważony. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa „Polityka Zrównoważonej Turystyki Krakowa na lata 2021–2028”, opracowana przy udziale szerokiego grona interesariuszy – od przedstawicieli branży turystycznej i mieszkańców, po środowisko naukowe. W dokumencie zawarto dziewięć rekomendacji, wśród których wskazano m.in. potrzebę świadomego **zarządzania gospodarką nocy**.

– W ubiegłym roku powołałem funkcję Burmistrza Nocnego odpowiedzialnego za równoważenie interesów mieszkańców oraz uczestników życia nocnego, który przewodniczy Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy. W skład Komisji wchodzi 30 przedstawicieli różnych środowisk, w tym administracji publicznej, Rady Miasta Krakowa, Rad Dzielnic, odpowiednich wydziałów urzędu i służb miejskich, stowarzyszeń przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz grup mieszkańców. Wiele z naszych działań stanowią kwestie edukacyjne, czyli akcja „Respect Kraków” oraz komunikacja z turystami i mieszkańcami. Chcę tutaj podkreślić istotną rolę, jaką w tym procesie pełnią City Helpersi, którym bardzo dziękują za ich zaangażowanie w pracę – podkreślił Aleksander Miszalski, prezydent Krakowa.

Miasto rozwija inicjatywy mające na celu zrównoważenie ruchu turystycznego oraz poprawę jakości życia w centrum. Od 2019 roku realizowana jest akcja **„Respect Kraków”**, której celem jest budowanie wizerunku Krakowa jako miasta przyjaznego i otwartego, a zarazem promowanie przestrzegania kilku podstawowych zasad, takich jak:

- poszanowanie ciszy nocnej
- unikanie zaśmiecania miasta
- niespożywanie alkoholu w miejscach publicznych.

Kampania informacyjna jest prowadzona od czerwca do września zarówno w internecie, jak i w przestrzeni miejskiej. Przekaz trafia do konkretnych grup odbiorców, które według badań najczęściej odwiedzają miasto. Komunikaty pod szyldem „Respect Kraków” są widoczne m.in. w hali odbioru

bagażu na lotnisku Kraków Airport, na dworcu kolejowym PKP „Kraków Główny”, na siedzeniach 40 tramwajów, a także na tyłach siedmiu autobusów.

City Helpersi na Starym Mieście, Kazimierzu i bulwarach wiślanych

Ambasadorami „Respect Kraków” są **City Helpersi**, czyli miejscy pomocnicy, których celem jest nie tylko dbanie o porządek i bezpieczeństwo na ulicach Krakowa (przy wsparciu straży miejskiej i policji), ale także udzielanie informacji turystycznej, promowanie lokalnych wydarzeń kulturalnych, a w razie potrzeby również udzielanie pierwszej pomocy.

Strategia działania na tegoroczny sezon turystyczny została przygotowana na bazie danych z 2024 r. Jeśli chodzi o przemieszczanie się osób między Kazimierzem a Starym Miastem w okresie od czerwca do września 2024 r., to w godz. 18.00–21.00 i 21.00–1.00 dominują goście krajowi, a w dalszej kolejności mieszkańcy. Natomiast od godz. 1.00 do 5.00 przodują mieszkańcy. Biorąc pod uwagę przemieszczanie osób ze Starego Miasta na Kazimierz, wygląda to podobnie – w piątkowe noce w godz. 18.00–21.00 i 21.00–1.00 dominują goście krajowi, następnie mieszkańcy. W sobotnie noce ten trend jest zbliżony w godz. 18.00–21.00, natomiast w przedziale 21.00–1.00 dominują mieszkańcy. Jeśli chodzi o późną noc – od 1.00 do 5.00, to zarówno w piątkowe, jak i sobotnie noce udział w ruchu mieszkańców i gości krajowych jest podobny. Podsumowując, nocą między tymi dwoma obszarami przemieszczają się goście krajowi i mieszkańcy.

W oparciu o te badania położono większy nacisk na gospodarkę nocy, wydłużając godziny pracy City Helpersów – od poniedziałku do czwartku oraz w niedzielę pracują w godzinach od 18.00 do 1.00, a w piątki i soboty nawet do godz. 2.00 w nocy. Helpersów można spotkać na Starym Mieście, Kazimierzu i bulwarach wiślanych.

– Jest to już piąta edycja akcji, a druga współrealizowana przez „Kraków Tourism Alliance”. Zadaniem miejskich pomocników jest także promowanie atrakcji oraz wydarzeń poza ścisłym centrum miasta – tak, aby działać na rzecz rozproszenia ruchu turystycznego. City Helpersi, by efektywnie komunikować się z turystami z całego świata, posługują się językami obcymi, a dodatkowo korzystają z elektronicznych translatorów obsługujących 108 języków. Podobnie jak w poprzednich edycjach, są wyposażeni w dwa rowery cargo, na których eksponowane się materiały informacyjne o Krakowie i bieżących wydarzeniach kulturalnych – podkreślił Grzegorz Soszyński, prezes Stowarzyszenia Organizacja Turystyczna Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa „Kraków Tourism Alliance”.

Dodatkowo, w ramach monitorowania gospodarki nocnej prowadzone są badania dra Roberta Pawlusińskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego pt. „Diagnoza Stanu Rozwoju Gospodarki Nocy w Krakowie”.

Burmistrz Nocny i Komisja Nocy od roku w Krakowie

Kraków jest drugim miastem w Polsce, w którym powołano Burmistrza Nocnego, ale pierwszym, w którym Burmistrz Nocny pełni rolę koordynatora działań miasta w porze nocnej, negocjatora pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i służbami, a także inicjatora rozwiązań systemowych na rzecz zrównoważonego funkcjonowania miasta po zmroku.

– To unikalny na skalę europejską zespół doradczy, skupiający nie tylko interesariuszy rynku, ale także dyrektorów kluczowych wydziałów UMK i spółek miejskich. Dzięki temu uchwały i pomysły Komisji mogą być sprawniej i skuteczniej wdrażane – zaznaczył Robert Pawlusiński.

– Podczas niecałego roku Komisja Nocy opracowała zbiór dobrych praktyk dla przedsiębiorców z branży gastronomicznej, a wkrótce Kraków będzie przyznawał **certyfikaty „Lokal przyjazny sąsiedztwu”**, dla tych, którzy stosują się do tych dobrych praktyk. Chodzi o izolację akustyczną lokali, dbałość o czystość i porządek w otoczeniu oraz minimalizowanie hałasu – powiedział Jacek Jordan, Burmistrz Nocny Krakowa.

Podczas mijającego roku komisja zidentyfikowała problemy na szczeblu ustawodawstwa krajowego, np. zbyt małe uprawnienia straży gminnych oraz zbyt niskie mandaty. Górna granica mandatów, które może nałożyć straż miejska od 2001 roku niezmiennie wynosi 500 złotych. Postulaty Krakowa w tej kwestii już znajdują się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zainicjowano również działania edukacyjne i informacyjne, skierowane nie tylko do turystów, ale również do mieszkańców, w tym cudzoziemców, którzy wybrali Kraków jako swój dom.

– Staramy się uwrażliwić jak największą liczbę krakowian i gości miasta na prawo innych mieszkańców do spokojnego wypoczynku. Dlatego włączyliśmy w tę kampanię edukacyjną Rady Dzielnic, Wydział Spraw Cudzoziemców Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i Grodzki Urząd Pracy – dodał Jacek Jordan.

Burmistrz Nocny, jako wieloletni koordynator City Helpersów, doskonale zna problemy życia nocnego, dlatego ściśle z nimi współpracuje. Obserwacje nocy, miesięczne podsumowania oraz spostrzeżenia City Helpersów zostaną wykorzystane jako cenne dane do badań dotyczących gospodarki nocy.